

Bijlage B: onderhoudsachterstand versus onderhoudsvoorraad

De termen onderhoudsachterstand en -voorraad worden regelmatig door elkaar gebruikt. Dat werkt verwarring in de hand. Tevens is onduidelijk waar de genoemde bedragen voor onderhoud op gebaseerd zijn. Hieronder volgt een toelichting op de terminologie en de gehanteerde rekenmethodes.

Het verschil tussen onderhoudsachterstand en onderhoudsvoorraad

Er is sprake van een *onderhoudsbehoefte* als de kwaliteit van de openbare ruimte (technisch) niet meer voldoet aan de gewenste ambitie. De onderhoudsbehoefte ontstaat eenvoudigweg door slijtage. Door het uitvoeren van onderhoud wordt de openbare ruimte weer op niveau gebracht. Als het onderhoud uitgevoerd kan worden voordat noodmaatregelen noodzakelijk zijn, is de onderhoudsbehoefte beheersbaar.

Een beheersbare onderhoudsvoorraad biedt de mogelijkheid om onderhoud te plannen, gelijktijdig uit te voeren en zodoende zo efficiënt mogelijk uit te voeren. De onderhoudsvoorraad is beheersbaar zolang de aanwas aan benodigd onderhoud ongeveer gelijk is aan het gerealiseerde onderhoud, wanneer onderhoud binnen afzienbare tijd uitgevoerd kan worden en er geen noodmaatregelen nodig zijn.

Wanneer onderhoud niet op tijd uitgevoerd wordt en noodmaatregelen (zoals afzettingen) nodig zijn is sprake van *onderhoudsachterstand*. Dit kan dermate toenemen dat de beschikbare middelen alleen nog maar aangewend kunnen worden voor noodmaatregelen; van planmatig onderhoud is dan geen sprake meer.

Het kantelpunt tussen onderhoudsvoorraad en onderhoudsachterstand is lastig te geven. De onderhoudsbehoefte kan uitgedrukt worden als onderhoudsvoorraad zolang deze stabiel en beheersbaar is. Het wordt onderhoudsachterstand als er consequent noodmaatregelen nodig zijn en de toename in onderhoud niet weggewerkt kan worden. In de nota *Visie en strategie beheer en onderhoud* (WZ/2012/398572) is aangegeven dat de POW middelen voldoende zijn om de verwachte onderhoudsbehoefte op te vangen bij een gelijkblijvend kwaliteitsniveau. Wanneer de onderhoudsbehoefte stabiel blijft is er sprake van een beheersbare onderhoudsvoorraad. De visie schrijft voor dat er bij dit onderhoud feitelijk sprake is van het in stand houden van de bestaande situatie en niet van herinrichting of functionele wijzigingen van de openbare ruimte. De reden was dat de beschikbare middelen niet toereikend waren om op dergelijke wensen in te spelen.

Hoe wordt de onderhoudsvoorraad bepaald?

In 2002 en 2012 is de gehele openbare ruimte geïnspecteerd, de technische staat vastgelegd en vervolgens doorgerekend wat de kosten zijn voor het in goede staat terugbrengen van de openbare ruimte. In 2002 was de onderhoudsachterstand bepaald op ruim € 80 miljoen. In de Visie en strategie beheer en onderhoud werd geconstateerd dat de onderhoudsachterstand eind 2013 teruggebracht zou zijn naar € 35 miljoen, gebaseerd op de feitelijke staat waarin de openbare ruimte verkeerde.

In de visie is afgesproken dat deze integrale areaal inspectie elke vijf jaar herhaald wordt. In de tussenliggende tijd wordt de onderhoudsvoorraad bepaald op basis van de daadwerkelijke besteding van de onderhoudsbudgetten. De middelen zijn voldoende om de onderhoudsbehoefte die door slijtage ontstaat op te vangen. De totale onderhoudsvoorraad blijft daarmee gelijk. Is er in enig jaar sprake van een onderbesteding, dan stijgt daarmee de onderhoudsvoorraad. Door de ombuigingen van de afgelopen jaren is de onderhoudsbehoefte opgelopen tot € 39,3 miljoen.

In 2017 wordt de onderhoudsvoorraad opnieuw bepaald. Bij die actualisatie worden ook areaal mutaties en prijsontwikkelingen verwerkt. Op basis daarvan wordt berekend wat de werkelijke onderhoudsvoorraad is en welke middelen nodig zijn om de balans weer vijf jaar lang te behouden.